

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2018 M. GEGUŽĖS 1 D. – 2018 M. GEGUŽĖS 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	3
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA	3
<i>Dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių kriterijų teisėtumo .....</i>	<i>3</i>
<i>Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ribų.....</i>	<i>4</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA	5
<i>Dėl VVK nustatyto pažeidimo, kaip anksčiau nustatyto pažeidimo sudėtinės dalies.....</i>	<i>5</i>
6. SVEIKATOS APSAUGA	7
<i>Dėl Labai retų žmogaus sveikatai būklių gydymo išlaidų kompensavimo komisijos pareigos priimti sprendimą pagal pradėtą administracinę procedūrą.....</i>	<i>7</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA.....	8
<i>Dėl mokėtos valstybinio socialinio draudimo našlės pensijos permokos nustatymo bei susidariusios permokos išieškojimo .....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl išmokėtos nedarbo socialinio draudimo išmokos permokos priteisimo.....</i>	<i>9</i>
9. PRIEGLOBSTIS	11
<i>Dėl galimybės prieglobsčio prašytojui įrodyti persekiojimo veiksmus kilmės valstybėje .....</i>	<i>11</i>
14. APLINKOS APSAUGA.....	12
<i>Dėl tinkamo visuomenės informavimo apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą .....</i>	<i>12</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	13
<i>Dėl pareigos skirti teismo ekspertizę esant prieštarai skaičiuojamai kainų ekspertizei, kurią užsako Nacionalinė mokėjimo agentūra .....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl skaidrumo principo pažeidimo pakeitus pagrindines pirkimo sąlygas.....</i>	<i>15</i>
34. TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖ	16
<i>Dėl draudimo prekiauti alkoholiu kavinėje, kuri įrengta degalinės pastate (teritorijoje) .....</i>	<i>16</i>
40. SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO, SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO – MERO PRIEŠAIKOS SULAUŽYMAS IR ĮGALIOJIMŲ VYKDYMAS.....	17
<i>Dėl įpareigojimo savivaldybės tarybai savivaldybės tarybos narių įgaliojimų netekimo procedūros metu priimtuose aktuose individualizuoti ir motyvuoti kaltinimą dėl kiekvieno savivaldybės tarybos nario .....</i>	<i>17</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	18
<i>Dėl drausminės nuobaudos skyrimo termino pagal Audito įstatymo redakciją, kurioje jis nebuvo numatytas .....</i>	<i>18</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA.....	19
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	19
<i>Dėl reikalavimo asmeniui kartu su skundu pateikti jo kopijas .....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus sprendimo apskundimo .....</i>	<i>20</i>
<i>Dėl teisės apskusti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimą, kuriuo paskirtas pareiškėjo išreikštos valios neatitinkantis advokatas.....</i>	<i>20</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS	21
<i>Dėl teismo teisės savo iniciatyva panaikinti pritaikytą reikalavimo užtikrinimo priemonę .....</i>	<i>21</i>
60. PROCESO ATNAUJINIMAS ADMINISTRACINĖJE BYLOJE	22
<i>Dėl proceso atnaujinimo kylant abejonių dėl bylų nagrinėjusio teisėjo šališkumo objektyviu požiūriu. 22</i>	

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių kriterijų teisėtumo

Apžvelgiamoje pagal pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo nario pareiškimą buvo tiriamas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. D1-798 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių (toliau – ir Taisyklės) patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – ir Įsakymas) 1.2 punkto ta apimtimi, kuria eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apibrėžimas papildytas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių kriterijais, ir 1.3 punkto teisėtumas.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad asmens konstitucinė teisė į nuosavybę yra esminė (būtina) asmens ūkinės veiklos laisvės įgyvendinimo sąlyga; ribojant asmens teisę į nuosavybę yra ribojama ir asmens ūkinės veiklos laisvė (Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 2 d. nutarimas). Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus (Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas). Asmens ūkinės veiklos laisvė nėra absoliuti, ji gali būti ribojama, kai yra būtina ginti Konstitucijoje įtvirtintas vertybes; įstatyme nustatytas asmens ūkinės veiklos laisvės draudimas kiekvienu atveju turi būti aiškus, skirtas Konstitucijoje įtvirtintų vertybių (sąžiningos konkurencijos, vartotojų interesų ir kt.) apsaugai (Konstitucinio Teismo 2008 m. kovo 15 d. nutarimas). Kita vertus, nustatomais apribojimais neleistina paneigti tokių esminių ūkinės veiklos laisvės nuostatų, kaip ūkinės veiklos subjektų lygiateisiškumas, sąžininga konkurencija ir kt.; pagal Konstituciją valstybė negali neribotai kištis į asmens ūkinę veiklą (Konstitucinio Teismo 1995 m. balandžio 20 d., 2005 m. gegužės 13 d. nutarimai). Atsižvelgiant į ūkinės veiklos laisvės reglamentavimo reikšmę, konstitucinėje doktrinoje suformuluota nuostata, kad nustatyti esmines ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir ribojimus, darančius esminį poveikį ūkinei veiklai, pagal Konstituciją galima tik įstatymu (Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d., 2008 m. kovo 15 d. nutarimai). Jokiomis aplinkybėmis poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti asmens teisės atsiradimo sąlygų, riboti teisės apimties; poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti ir tokio su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytoju įstatymu (Konstitucinio Teismo 2007 m. gegužės 5 d. nutarimas).

Nagrinėtoje byloje nekilo ginčo dėl to, kad kvestionuojamomis normomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – ir atsakovas) nustatė kriterijus, kurių pagrindu konkreti transporto priemonė gali būti pripažinta netinkama eksploatuoti transporto priemone, kurios toliau nebus galima eksploatuoti, bet jos privaloma atsikratyti, perduodant atliekų tvarkytojui. Tai reiškia, kad šios įsakymo nuostatos yra naujas savarankiškas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis savininkui gali būti uždrausta jam nuosavybės teise priklausančią transporto priemonę valdyti, naudoti, ja disponuoti savo nuožiūra, taip šias nuosavybės teises apribojant. Apribojus transporto priemonės savininko asmens teisę į nuosavybę, kartu yra ribojama ir jo ūkinės veiklos laisvė. Taigi teisės normos, nustatančios pagrindą transporto priemonių savininkų nuosavybės teisės ir ūkinės veiklos laisvės ribojimui, įtvirtintos ne įstatyme, bet ministro įsakyme.

Atsakovas, teigdamas, kad turėjo teisę priimti įsakymą, kuriuo nustatyti ginčo kriterijai, rėmėsi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 20 straipsniu „Aplinkos ministerijos funkcijos“. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Aplinkos ministerija reglamentuoja ir administruoja visų atliekų tvarkymą, kontroliuoja nustatytų reikalavimų ir užduočių įgyvendinimą. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovo nurodyta Atliekų tvarkymo įstatymo 20 straipsnio 1 dalis yra bendrojo pobūdžio norma, apibrėžianti atsakovo funkciją, tačiau tai savaime nesudaro pagrindo nustatyti nuosavybės teisės ribojimus lemiančias nuostatas ministro įsakymu, kuriuo tokio pobūdžio normos galėtų būti tik įgyvendinamos ar detalizuojamos. Minėta, jog

poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, *inter alia* – ir naujų nuosavybės teisės ribojimų.

Atsižvelgdama į tai, kad, kaip minėta, nuosavybės teises ir asmens ūkinės veiklos laisvę ribojantis reguliavimas gali būti įtvirtinamas ne žemesnės galios nei įstatymas teisės akte, taip pat įvertinusi tai, jog ginčyta nuostata neturi įstatyme nustatyto pagrindo (t. y. nėra grindžiama aiškiu ir vienareikšmiu įstatyme įtvirtintu teisiniu reguliavimu), – išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. D1-798 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ 1.2 punktas ta apimtimi, kuria eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apibrėžimas papildytas Taisyklių 2 priede nustatytais kriterijais, taip pat 1.3 punktas, kuriuo Taisyklės papildytos 2 priedu, nustatančiu šiuos kriterijus, prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. gegužės 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-5-492/2018
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00034-2017-5
Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.6

[Prieiga internete](#)

Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ribų

Apžvelgiamoje byloje pagal pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo nario pareiškimą buvo tiriamas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. JV-150 patvirtinto Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašo (toliau – ir Kriterijų aprašas) 2 priedo 2, 2.2, 2.3 punktų, 2011 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. JV-446 „Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto formos patvirtinimo“ 2 punkto ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2011 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. J-230 patvirtinto Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto formos pildymo aprašo (toliau – ir Akto formos pildymo aprašas) teisėtumas.

Pareiškėjo nuomone, ginčytomis Kriterijų aprašo ir Akto formos pildymo aprašo nuostatomis, nesilaikant teisės aktų hierarchijos reikalavimo, neteisėtai išplečiama Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – ir NKPAĮ) nustatyta kultūros paveldo apsauga, šios nuostatos prieštarauja pareiškėjo nurodytoms aukštesnės galios teisės normoms, konstituciniam teisinės valstybės principui, o dėl neteisėtai išplėstos apsaugos kylantys nuosavybės teisės suvaržymai taip pat yra neteisėti.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal NKPAĮ 4 straipsnio 1 dalį, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą sudaro: 1) apskaita; 2) skelbimas saugomu; 3) saugojimas – tvarkyba ir naudojimas; 4) pažinimas, jo sklaida; 5) atgaivinimas (reabilitacija). NKPAĮ 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitą, kaip apsaugos dalį, sudaro inventorizavimas, konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimas ir registravimas.

Pagal NKPAĮ 8 straipsnio 2 dalį, nekilnojamas kultūros paveldas inventorizuojamas surašant visus galimus jam priskirti kūrinius ir kitus daiktus, šie duomenys nuolat tikslinami, kaupiami ir sisteminami. Taigi kultūros paveldo apsauga įtraukimo į apskaitą būdu įstatyme numatyta ne tik kūriniams bei daiktams, pripažintiems kultūros paveldo objektais, bet ir galimiems kultūros paveldui priskirti kūriniams bei kitiems daiktams. Kita sudėtinė nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos dalis – konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimas – reglamentuojama NKPAĮ 8 straipsnio 3–6 dalyse. Taigi tiek inventorizavimas, tiek konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimas yra sudėtinė nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos dalis, kartu – ir jo apsaugos dalis (NKPAĮ 4 str. 1 d., 8 str. 1 d.). Tiek inventorizavimo, tiek konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimo metu nustatytų duomenų apie galimus nekilnojamajam kultūros paveldui priskirti kūrinius ir kitus daiktus užfiksavimas ir įtraukimas į apskaitą suteikia minimalią apsaugą apskaitomiems objektams. Taip įgyvendinamos Konstitucijos, tarptautinių sutarčių ir įstatymo nuostatos, įpareigojančios išsaugoti Lietuvos nekilnojamąjį kultūros paveldą.

Kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakyme Nr. JV-150 nurodyta, kad Kriterijų aprašas patvirtintas vadovaujantis NKPAĮ 8 straipsnio 6 dalimi, o Akto formos pildymo aprašas patvirtintas Kultūros paveldo departamento direktoriaus 2011 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. J-230, vadovaujantis pirmiau nurodytu ministro įsakymu. Šiuose teisės aktuose įtvirtintos pareiškėjo kvestionuojamos teisės normos detalizuoja pirmiau išdėstytas įstatymo nuostatas, reglamentuoja jų įgyvendinimo tvarką. Jos nesuformuoja naujų normų, konkuruojančių su įstatyme nustatytais ir, priešingai nei teigia pareiškėjas, nenustato

nekilnojamiesiems daiktams jokios papildomos apsaugos, kuri kiltų ne iš įstatymo, bet tiesiogiai iš kvestionuojamų teisės normų. Atsižvelgiant į tai, kad pagal NKPAĮ 8 straipsnio 2 dalį, nekilnojamam kultūros paveldui taikoma apsauga apskaitant visus galimus jam priskirti kūrinius ir kitus daiktus, juolab tokia apsauga – įtraukimu į apskaitą – pagrįstai taikoma objektams, kurie jau įvertinti kaip vietovės vertingoji savybė, kaip nurodyta Akto formos pildymo aprašo 21.4 ir 21.5 punktuose. Tokios minimalios daikto, dar nepripažinto kultūros paveldo objektu, apsaugos, sukuriamos vien jo įtraukimu į apskaitą, nėra pagrindo prilyginti apsaugai, kuri taikoma kultūros paveldo objektams.

Kriterijų aprašo 2 priedo 2.3 punkte ir Akto formos pildymo aprašo 21.6 punkte kalbama apie teritorijoje esančius kitus objektus, jei tokių yra, turimais duomenimis nesusijusius su kultūros paveldo objektų, vietovių nustatytais, nustatomomis ar tikslinamomis vertingosiomis savybėmis. Tokių objektų, kurie patys nėra kultūros paveldo vertybė ir nėra susiję su kitų kultūros paveldo objektų vertingosiomis savybėmis, pažymėjimas grafiniuose dokumentuose sudaro galimybę detaliai užfiksuoti kultūros paveldo objekto teritoriją. Nesant teisės aktuose nustatytos apsaugos šiems objektams, tokio pažymėjimo nėra pagrindo aiškinti kaip suteikiančio jiems apsaugą, būdingą kultūros paveldo objektams ir kaip nors suvaržančio nuosavybės teises į pažymėtą objektą. Akto formos pildymo aprašo 21.6 punkte papildomai pažymėta, kad kitiems objektams, esantiems kultūros paveldo objekto teritorijoje ar vietovėje, taip pat taikomi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad ši Akto formos pildymo aprašo nuostata savaime nenustato jokios papildomos apsaugos, išskyrus tą, kuri nurodytuose teisės aktuose ir juose nurodytais atvejais tokiems objektams yra nustatyta.

Kultūros paveldo vietovės urbanistinės struktūros objektų pažymėjimas apsaugos zonos ribų plane reikšmingas vietovės urbanistinei struktūrai detaliai užfiksuoti, todėl išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad sutartinis ženklas tokiems objektams žymėti nustatytas pagrįstai ir vien tokių objektų pažymėjimas grafiniuose dokumentuose neišplečia įstatyme nustatytos apsaugos ribų. Konkrečiam urbanistinės struktūros objektui taikoma įstatyme nustatyta apsauga ir jos apimtis priklauso nuo to, ar tas objektas turi vertingųjų savybių, ar jis yra susijęs su kitomis vertingosiomis savybėmis.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjo kvestionuotos teisės normos, nurodančios Vertinimo tarybos sudaromuose grafiniuose dokumentuose užfiksuoti galinčius turėti reikšmės kultūros paveldo apsaugos užtikrinimui duomenis apie objektus, neįvardytus kultūros paveldo objektais, esančius žymimoje teritorijoje, nėra pagrindas teigti apie įstatyme nustatytos apsaugos išplėtimą. Nurodytos normos nenustato grafiniuose dokumentuose pažymimiems objektams jokios papildomos apsaugos, kuri kiltų ne iš įstatymo, bet tiesiogiai iš kvestionuojamų teisės normų, atitinkamai jos nelemia nuosavybės teisės suvaržymų ne įstatyme nustatytu pagrindu.

Išplėstinė teisėjų kolegija, ištyrusi kvestionuotų teisės normų turinį, jų santykį su pareiškėjo nurodytomis ir kitomis aukštesnės galios teisės normomis, padarė išvadą, kad kvestionuotų normų nuostatos neprieštaruoja pareiškėjo nurodytomis aukštesnės teisinės galios normoms, jos nėra naujos normos, bet kyla būtent iš Konstitucijos, įstatymų ir tarptautinių sutarčių normų nuostatų, šias įgyvendindamos ir detalizuodamos bei nepažeidžia konstitucinių teisinės valstybės ir teisės aktų hierarchijos principų.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat sprendė, kad kultūros ministro 2011 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. JV-446 2 punktas ir Kultūros paveldo departamento direktoriaus 2011 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. J-230 priimti viešojo administravimo subjektams veikiant jiems įstatymu priskirtos kompetencijos ribose, neviršijant suteiktų įgaliojimų.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. gegužės 11 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-3-502/2018

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00027-2017-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.5

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.6. Politinės partijos

Dėl VRK nustatyto pažeidimo, kaip anksčiau nustatyto pažeidimo sudėtinės dalies

Šioje byloje buvo nagrinėjamas politinės partijos Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio skundas dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) 2018 m. kovo 15 d. sprendimo Nr. Sp-24, kuriuo lėšos renginių organizavimui pripažintos parama pareiškėjo rinkiminei kampanijai.

Ginčytu sprendimu buvo nustatyta, kad 2016 m. vykusių diskusijų, kuriose dalyvavo ir pareiškėjo atstovai, rengimo išlaidos priskirtinos prie pareiškėjo Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidų ir, kadangi jas rengė juridiniai asmenys, kurių parama yra draudžiama, kampanija buvo finansuota nepriimtinais aukomis, tai yra iš neteisėtų finansavimo šaltinių. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, VRK pripažino, kad pareiškėjas šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą.

Nustatytas šiurkštus pažeidimas ginčytame sprendime įvardytas kaip sudėtinė vieno pažeidimo dalis kartu su anksčiau priimtame VRK 2017 m. spalio 19 d. sprendime Nr. Sp-175 nustatytu pažeidimu dėl neteisėto rinkimų kampanijos finansavimo. Atitinkamai, jame nurodyta, kad ankstesniu 2017 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. Sp-178 pareiškėjui paskirta sankcija buvo pritaikyta už šį sudėtinį pažeidimą ir yra proporcinga, taigi papildomai sankcija nebuvo paskirta.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad politinės kampanijos išlaidų ir aukų pagrindinis požymis yra tai, kad jos yra skirtos politinei kampanijai organizuoti ir finansuoti. LVAT praktikoje pažymima, kad ne tik politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos gali būti pripažintos politinės kampanijos išlaidomis, t. y. įstatymų leidėjas įvirtino pakankamai plačią politinės kampanijos išlaidų sampratą, o svarbiausias kriterijus sprendžiant dėl išlaidų priskyrimo politinės kampanijos išlaidoms yra jų tikslas – šios išlaidos, nors ir patirtos ne rinkiminės kampanijos laikotarpiu, turi būti skirtos politinei kampanijai organizuoti ir finansuoti.

Įvertinus byloje surinktus įrodymus, nustatytos aplinkybės patvirtino, kad ginčytame sprendime nurodytuose renginiuose buvo aptariama pareiškėjo politinė rinkimų programa, palankiai skleidžiamas pareiškėjo partijos ir atskirų kandidatų žinomumas, todėl šių renginių rengimo išlaidos pagrįstai pripažintos Liberalų sąjūdžio Seimo rinkimų kampanijos išlaidomis, kurios turėjo būti nurodytos politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje.

Iš ginčyto sprendimo formulotės buvo galima matyti, kad šiame sprendime ir VRK 2017 m. spalio 19 d. sprendime Nr. Sp-175 nustatyti pažeidimai laikytini vieno pažeidimo sudėtinėmis dalimis – politinės kampanijos finansavimu nepriimtinais aukomis ir neteisėtų duomenų pateikimu politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje.

Politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo nuostatos imperatyviai neapibrėžia, kada šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punkte išdėstyti pažeidimai yra savarankiški ir kada laikytini vieno pažeidimo sudėtinėmis dalimis, juose nurodyta, kad šiurkščiais šio įstatymo pažeidimais laikoma: politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytais nepriimtinais aukomis (1 p.); žinomi neteisėtų duomenų pateikimas politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje (4 p.). Todėl vertinant pažeidimų sąsajumą turi būti vadovaujama bendraisiais teisingumo ir protingumo principais. Nagrinėtu atveju buvo reikšminga, kad konstatuoti neteisėti veiksmai yra tarpusavyje susiję, t. y. apima tą patį laikotarpį ir nukreipti į vieną tikslą – 2016 m. Seimo rinkimų kampanijos organizavimą ir finansavimą. Tai reiškia, kad abiejuose sprendimuose nurodytais veiksmais buvo pažeistos tos pačios minėtos įstatymo nuostatos ir šiais pažeidimais buvo siekiama naudoti Liberalų sąjūdžio 2016 m. Seimo rinkimų kampanijai. Taigi šių veiksmų pripažinimas vieno pažeidimo dalimi yra suderinamas su Politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose numatytais pažeidimais.

Pažymėta, kad ginčytu sprendimu, nors ir nustatyti nauji pažeidimų padarymo faktai, tačiau nusprendus netaikyti sankcijos pareiškėjui už naujai nustatytus pažeidimus dėl to, kad už susijusius pažeidimus sankcija jam jau buvo pritaikyta, VRK Liberalų sąjūdžio padėties iš esmės nepablogino, kadangi šiuo sprendimu pareiškėjui nepateikta privalomų nurodymų ir nėra paveikiama jo teisių ir pareigų apimtis. Ginčytame sprendime ir VRK išvadoje aiškiai nurodyta, kokiais veiksmais ir kurias įstatymo nuostatas pareiškėjas pažeidė, todėl jam yra sudaromos prielaidos suprasti, kuo yra kaltinamas ir pasinaudoti teise į gynybą skundžiant VRK sprendimą.

Konstitucinis principas *non bis in idem* reiškia draudimą bausti antrą kartą už tą pačią teisei priešingą veiką – už tą patį nusikaltimą, taip pat už tą patį teisės pažeidimą, kuris nėra nusikaltimas; šis konstitucinis principas nereiškia, kad už teisės pažeidimą asmuo apskritai negali būti traukiamas skirtingų rūšių teisinėn atsakomybėn (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 10 d. nutarimą). Nagrinėtu atveju nebuvo duomenų, kad pareiškėjas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu būtų pripažintas kaltu dėl veiksmų, nurodytų šioje byloje ginčytame VRK sprendime. Šiame sprendime ir VRK 2017 m. spalio 19 d. sprendime Nr. Sp-175

konstatuotas skirtingų faktinių aplinkybių neteisėtumas (papildoma padarytų veikų prasme, t. y. išplečiama tik pažeidimo objektyvioji pusė), todėl jų paskelbimas nesudaro pagrindo pripažinti *non bis in idem* principo pažeidimo. Teisinė sankcija pareiškėjui ginčytu sprendimu nepaskirta, ji buvo pritaikyta VRK 2017 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. Sp-178, kurio teisėtumas nebuvo šios bylos nagrinėjimo dalykas.

Pareiškėjo skundas atmestas.

2018 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-1-662/2018

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00012-2018-2

Procesinio sprendimo kategorija 5.6

[Prieiga internete](#)

6. Sveikatos apsauga

6.6. Kiti su sveikatos apsauga susiję klausimai

Dėl Labai retų žmogaus sveikatai būklių gydymo išlaidų kompensavimo komisijos pareigos priimti sprendimą pagal pradėtą administracinę procedūrą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Labai retų žmogaus sveikatai būklių gydymo išlaidų kompensavimo komisijos (toliau – Komisija) veiksmų (neveikimo), t. y. veiksmų vertinimo pagal teisės aktų reikalavimus dėl 2016 m. vasario 23 d. Komisijoje pradėtos administracinės procedūros.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, padaręs išvadas, kad Komisija ėmėsi visų galimų veiksmų pareiškėjos prašymui išspręsti ir sprendimams dėl būklės bei išlaidų kompensavimo priimti, net inicijavo teisės akto dėl bendro kelių pacientės gydančių įstaigų konsiliumo priėmimą ir toliau tęsia pradėtą procedūrą. Pareiškėja apeliaciniame skunde su tokiu sprendimu nesutiko.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja, nesulaukusi sprendimo dėl jos prašymu Komisijoje 2016 m. vasario 23 d. pradėtos administracinės procedūros, 2016 m. gegužės 18 d. prašymu kreipėsi į Komisiją nurodydama, jog dėl tokio delsimo pareiškėjos dukrų sveikatos būklė yra pablogėjusi, bei prašydama kreiptis į Kauno klinikas dėl reikalingų dokumentų gavimo arba organizuoti kelių ligonių atstovų pasitarimą.

LVAT nuomone, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai neįžvelgė atsakovo vykdomų procedūrų vilkinimo požymių, komunikacijos ir bendradarbiavimo su atitinkamomis įstaigomis stokos. Komisija neneigė aplinkybės, jog sprendimas pagal 2016 m. vasario 23 d. pradėtą administracinę procedūrą Komisijoje nėra priimtas, motyvuodama tuo, kad iki šiol negauna duomenų iš gydymo įstaigų apie pareiškėjos dukrų konkrečią diagnozę, kuri yra reikalinga siekiant pripažinti jų sveikatos būklę labai reta liga ir kompensuoti gydymo išlaidas.

Viešojo administravimo įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 8 punkte yra nurodyta, kad asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, turi teisę gauti administracinės procedūros sprendimą. Nagrinėtu atveju susiklostė neleistina ginčo situacija, kai dėl kelių valstybės įstaigų tarpusavio bendradarbiavimo stokos (t. y. diagnozės negavimo) ar kitų priežasčių nuo 2016 m. vasario 23 d. pradėta administracinė procedūra nėra baigta, ir pareiškėja administracinės procedūros sprendimo nėra gavusi. Komisija, teigdama gydymo įstaigų atsakomybę dėl duomenų neteikimo, pati nesiėmė visų įmanomų priemonių tam, kad būtų priimtas procedūrinis sprendimas, nors atsakovas, kaip valstybės įstaiga, turėtų siekti bendro valstybės institucijoms konstitucinio tikslo, visų pirma, – tarnauti žmonėms (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str.).

Iš bylos medžiagos buvo matyti, kad pareiškėja pakankamai motyvavo ir pagrindė tiek savo asmeninį kreipimąsi į Komisiją (vietoje gydymo įstaigos, kaip numatyta Sprendimų dėl labai retų žmogaus sveikatos būklių gydymo išlaidų kompensavimo priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1566 7 p.) (toliau – Išlaidų kompensavimo aprašas), tiek poreikį nedelsiant priimti administracinį sprendimą dėl pacienčių ligos (ne)pripažinimo labai reta ir gydymo išlaidų (ne)kompensavimo. Be to, teisinis reguliavimas imperatyviai ir nustatytais terminais įpareigoja Komisiją, pradėjusį administracinę procedūrą, priimti sprendimą.

Atsakovo nurodyta aplinkybė, kad jis pats nutarė kreiptis į pacientės gydančią įstaigą (Santaros klinikas) dėl duomenų pateikimo, vertinta teigiamai, tačiau buvo nepakankama, siekiant nedelsiant priimti procedūrinį sprendimą pagal kompetenciją arba motyvuotai atsisakyti jį priimti pagal Viešojo administravimo įstatymo nuostatas. Be to, priimant sprendimą, itin svarbią reikšmę turi ne vien pacientą gydančios įstaigos pateikti duomenys, bet ir Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) nuomonė apie sveikatos būklės retumą (naujai diagnozuotų sveikatos būklės atvejų skaičių per metus), pagrįstą privalomojo

sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ (toliau – „Sveidra“) duomenimis (Išlaidų kompensavimo aprašo 8 p.).

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Išlaidų kompensavimo aprašo 22–23 punktuose nurodytas teisinis reguliavimas, įtvirtinantis Komisijos pradėto procedūrinio sprendimo priėmimo terminus, aiškiai nurodo, kad sprendimas dėl gydymo išlaidų kompensavimo turi būti priimtas per 10–30 darbo dienų, o esant blogai paciento sveikatos būklei, netgi per 1 darbo dieną nuo reikalingų dokumentų gavimo. Be to, pagal Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio, reglamentuojančio viešojo administravimo principus, nuostatas kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas yra įtvirtintas tiek Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, tiek Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje ir numato viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų, siekiant nustatyti objektyvius duomenis (faktus) sprendimui pagrįsti bei asmens teisę būti informuotam apie nustatytas faktines aplinkybes.

Šiuo atveju atsakovui dar 2016 m. vasario 23 d. pradėjus sprendimo priėmimo procedūrą, negali būti pateisinamas sprendimo nepriėmimas dėl duomenų negavimo tokį ilgą laikotarpį, todėl konstatuota, kad VLK 2016 m. birželio 1 d. raštas, kuriuo Komisijos pavedimu parengtas informacinio pobūdžio atsakymas į pareiškėjos 2016 m. gegužės 18 d. raštą, kuriame konstatuota, kad Komisija galės tęsti pareiškėjos dukroms reikalingos gydymo išlaidų kompensavimo klausimo nagrinėjimą, kai tik bus pateikta informacija apie tai, koks gydymas būtų reikalingas pacientams, nėra tinkamas susiklosčiusios situacijos sprendimo būdas, nes pareiškėja pagrįstai reikalavo būtent realaus veikimo, t. y. sprendimo priėmimo, o ne galbūt jai žinomos informacijos teikimo. Todėl pirmosios instancijos teismas padarė neteisingą išvadą, kad Komisija pagal teisės aktus dėl duomenų trūkumo neturėjo teisės priimti sprendimų dėl retos būklės ir gydymo išlaidų kompensavimo. Komisija, delsdama priimti sprendimą, pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnį, 20 straipsnio 1 dalies 8 punktą, Išlaidų kompensavimo aprašo 22 punktą.

Pareiškėjos apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas klausimą išsprendžiant iš esmės: pareiškėjos skundą tenkinant, panaikinant Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos sprendimą, kuriuo pareiškėjos skundas buvo atmestas kaip nepagrįstas, ir įpareigojant Komisiją priimti teisės aktus atitinkantį sprendimą dėl 2016 m. vasario 23 d. pradėtos administracinės procedūros.

2018 m. gegužės 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-908-502/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04036-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.2.; 12.19.

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.3. Valstybinės socialinio draudimo pensijos ir kompensacijos

7.3.3. Valstybinės socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijos

Dėl mokėtos valstybinio socialinio draudimo našlės pensijos permokos nustatymo bei susidariusios permokos išieškojimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) teritorinio skyriaus sprendimų, priimtų dėl pareiškėjai mokėtos valstybinio socialinio draudimo našlės pensijos permokos nustatymo bei susidariusios permokos išieškojimo, taip pat dėl atitinkamo VSDFV sprendimo, priimto ginčą išnagrinėjus ne teismo tvarka.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja 2005 m. vasario 7 d. pateikė VSDFV Trakų skyriui prašymą skirti našlių pensiją už mirusį vyrą, prie kurio pridėjo 2005 m. vasario 1 d. išduotą vyro mirties liudijimą ir santuokos liudijimą. VSDFV Trakų skyrius 2005 m. vasario 10 d. sprendimu paskyrė pareiškėjai nuo 2005 m. sausio 31 d. 86,23 Lt (23,85 Eur) našlės pensiją. 2015 metų kovo mėnesį Fondo valdybos Vilniaus skyrius nustatė, kad pareiškėjos santuoka su vyru buvo nutraukta 1991 m. gruodžio 10 d., todėl 2015 m. kovo 30 d. sprendimu nutraukė šios pensijos mokėjimą, vėlesniu sprendimu nustatė 2 878,87 Eur pensijos permoką, o dar vėlesniu sprendimu nusprendė iš pareiškėjos išieškoti šią permoką išskaitant 20 procentų per mėnesį iš pareiškėjos gaunamos valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos.

Pareiškėja raštu pasiūlė VSDFV Trakų skyriui pensijos permokos išieškojimui taikyti penkerių metų priverstinio išieškojimo terminą. Pastaroji institucija su šiuo pasiūlymu nesutiko. Tada pareiškėja su skundu

kreipėsi į VSDFV, kuri savo sprendimu iš esmės nurodė, jog naikinti ar keisti priimto sprendimo dėl našlių pensijos permokos išieškojimo nėra teisinio pagrindo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą tenkino iš dalies – panaikino sprendimus, atsižvelgęs į tai, kad atsakovas netinkamai įgyvendino jam deleguotas viešojo administravimo funkcijas, virš 10 metų delsė patikrinti pensijos skyrimo pagrįstumą, be to, nebuvo nustatyta pareiškėjos kaltė dėl neteisingų duomenų apie jos šeimyninį statusą pateikimo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėja neginčijo VSDFV Vilniaus skyriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjai nutrauktas našlių pensijos mokėjimas, bei sprendimo, kuriuo nustatyta pensijos permoka, taip pat iš esmės nekvestionavo faktinių aplinkybių ir jų įvertinimo tuo aspektu, jog ji neturėjo teisės į valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją, tačiau nesutiko su sprendimais dėl našlių pensijos permokos išskaičiavimo iš jos gaunamos valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos, remdamasi tuo, jog, jos nuomone, minėta permoka susidarė ne dėl jos kaltės, o dėl atsakovo darbuotojų kaltės, be to, prašė taikyti senatį.

Pirmosios instancijos teismas, LVAT nuomone, pareiškėjos elgesį kreipiantis dėl našlių pensijos skyrimo vertino gana atlaidžiai, akcentuodamas tai, kad atsakovas nėra pateikęs teismo sprendimo, kuriuo buvo nutraukta santuoka, pareiškėja nebuvo gavusi ištuokos liudijimo, iki mirties gyveno su buvusiu sutuoktiniu ir vedė bendrą ūkį. Įvertinus teismui trečiojo suinteresuoto asmens su apeliaciniu skundu pateiktus papildomus duomenis apie pareiškėjos santuokos nutraukimą bei šio civilinės būklės akto įregistravimą, byloje pripažinta, kad pirmosios instancijos teismo išvados, susijusios su pareiškėjos santuokos nutraukimo aplinkybėmis ir pasekmėmis, nėra pagrįstos. Pareiškėja buvo santuokos nutraukimo iniciatorė, po santuokos nutraukimo pati kreipėsi į civilinės metrikacijos įstaigą dėl ištuokos akto gavimo, todėl pareiškėja, net ir įvertinus jos amžių kreipimosi našlių pensijai gauti metu, sveikatos būklę bei kitas aplinkybes, elgėsi nesąžiningai ir nuslėpė nuo atsakovo darbuotojų faktą, kad jos vyro mirties metu ji nebuvo jo žmona. Be to, pareiškėja pati pasirašė pasižadėjimą, kuriame patvirtino, jog nebuvo išsituokusi, todėl jos argumentai, kad ji nesuprato savo veiksmų esmės, neįtikino. Taigi pareiškėja neturėjo teisės į socialinio draudimo našlių pensiją ir yra kalta dėl jos neteisėto paskyrimo bei gavimo. VSDFV Vilniaus skyrius turėjo teisėtą pagrindą savo sprendimu susigrąžinti iš pareiškėjos išmokėtą našlių pensiją, nukreipiant šį išieškojimą į pareiškėjos gaunamą senatvės pensiją.

Kita vertus, LVAT teisėjų kolegija atsižvelgė ir tai, kad VSDFV Vilniaus skyrius, panaikindamas savo priimtą sprendimą ir nusprenddamas išieškoti visą našlių pensijos permoką, neįvertino aplinkybių, kad VSDFV Vilniaus skyrius, 2005 m. priimdamas sprendimą skirti pareiškėjai našlių pensiją, ilgą laiką mokėdamas šią pensiją ir netikrindamas pareiškėjos pateiktų dokumentų, elgėsi neatidžiai ir nerūpestingai, todėl konstatavo, kad VSDFV Vilniaus skyrius pažeidė gero administravimo principą bei be teisėto pagrindo nusprendė išieškoti iš pareiškėjos visą permoką, o ne apsiribojo penkerių metų senaties terminu (Civilinio kodekso 1.125 str. 9 d.) permokai išieškoti. Kartu pažymėta, kad atsakovas ginčo sprendimuose nevertino pareiškėjos ekonominės (socialinės) padėties, kuri taip pat galėjo būti pakankamu pagrindu atsisakyti ar riboti našlių pensijos permokos išieškojimą.

Trečiojo suinteresuoto asmens apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjos skundo reikalavimai tenkinti iš dalies, atsakovas VSDFV Vilniaus skyrius įpareigotas apskaičiuoti ir grąžinti pareiškėjai išskaitytą našlių pensijos permoką, kuri yra didesnė (viršija) 1 404,55 Eur.

2018 m. gegužės 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4107-552/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04407-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 7.3.3

[Prieiga internete](#)

7.6. Valstybinės socialinio draudimo pašalpos ir išmokos

7.6.6. Nedarbo draudimo išmoka

Dėl išmokėtos nedarbo socialinio draudimo išmokos permokos priteisimo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Utenos skyrius (toliau – ir Skyrius, pareiškėjas), atstovaujamas VSDFV Vilniaus skyriaus, kreipėsi į teismą, prašydamas priteisti iš atsakovo Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento (toliau – ir VSD, atsakovas) 190,92 Eur K. G. išmokėtos nedarbo socialinio draudimo išmokos permoką.

Pagal faktines bylos aplinkybes, VSD 2015 m. gruodžio 31 d. pateikė pranešimą apie apdraustoją K. G. socialinio draudimo pabaigą, nuroydamas, kad iš darbo K. G. atleistas nuo 2015 m. gruodžio 31 d. ir išeitinė išmoka neapskaičiuota. K. G. nuo 2016 m. sausio 5 d. įregistruotas darbo biržoje, o Skyriaus 2016 m. sausio 25 d. sprendimu nuo 2016 m. sausio 13 d. jam paskirta nedarbo socialinio draudimo išmoka. VSD 2016 m. vasario 26 d. pateikė elektroninį prašymą, kuriame nurodė, kad K. G. apskaičiuota 6 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Įvertinęs patikslintus duomenis, VSDFV Vilniaus skyrius patikslino Apdraustųjų valstybinio socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – Registras) duomenis, o Skyrius 2016 m. kovo 22 d. sprendimu nustatė, kad laikotarpiu nuo 2016 m. sausio 13 d. iki 2016 m. sausio 31 d. K. G. nepagrįstai išmokėjęs nedarbo socialinio draudimo išmoką, susidarė 190,92 Eur permoka.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu pareiškėjo VSDFV Utenos skyriaus prašymą tenkino ir priteisė VSDFV Utenos skyriui iš VSD 190,92 Eur K. G. išmokėtos nedarbo socialinio draudimo išmokos permoką.

Pateiktu apeliaciniu skundu atsakovas VSD nesutiko su teismo sprendimu teigdamas, kad ne jis, o VSDFV teritorinis skyrius yra atsakingas dėl susidariusios nedarbo socialinio draudimo išmokos permokos susidarymo.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1656 patvirtintų Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatų (toliau – Nuostatai) 60 punktą, neteisingai išmokėtos sumos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka. Nuostatų 61 punkte, be kita ko, įtvirtinta, jog nustačius, kad nedarbo draudimo išmokos išmokėtos pagal neteisingai įformintus ar suklastotus dokumentus, išmokų permokos įstatymų nustatyta tvarka išieškomos iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus.

Remiantis Socialinio draudimo įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, juridiniai arba fiziniai asmenys, dėl kurių kaltės Fondo administravimo įstaigos neteisėtai išmokėjo apdraustiesiems asmenims tam tikras išmokas arba kurių neteisėtai (kaltais) veiksmais buvo padaryta kitokia turinė žala Fondui, privalo tą žalą atlyginti įstatymų nustatyta tvarka. Pagal Socialinio draudimo įstatymo 14 straipsnio 3 dalį, draudėjai privalo teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms ir Fondo administravimo įstaigoms šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikti teisingus duomenis apie save ir apdraustuosius asmenis. Socialinio draudimo įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Fondo valdyba ir Fondo valdybos teritoriniai skyriai turi teisę tikrinti dokumentus, kuriais grindžiamos jų administruojamos socialinio draudimo išmokos ir socialinio draudimo išmokos.

Aptariamam atveju atsakovas pateikė VSDFV teritoriniam skyriui neteisingus duomenis, susijusius su K. G. socialinio draudimo pabaiga, todėl jam neteisėtai ir nepagrįstai laikotarpiu nuo 2016 m. sausio 13 d. iki 2016 m. sausio 31 d. buvo mokama nedarbo socialinio draudimo išmoka. Šiuo atveju ginčo dėl to, kad pateikti neteisingi duomenys, nebuvo, atsakovas tai pripažino pats pateikdamas elektroninį prašymą, kuriame nurodė, kad K. G. apskaičiuota 6 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka ir kad anksčiau pateiktas duomenis buvo padaryta klaida. Tačiau atsakovas nesutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, jog nedarbo socialinio draudimo išmokos permoka susidarė dėl jo kaltės.

Atsižvelgus į aptartas teisės aktų nuostatas ir įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes, padaryta išvada, kad pareiškėjas VSDFV Utenos skyrius pagrįstai bei teisėtai susidariusią nedarbo socialinio draudimo išmokos permoką reikalavo priteisti iš atsakovo VSD, nes ginčo atveju ši permoka susidarė dėl atsakovo kaltės pateiktas klaidingas duomenis apie tai, kad K. G. nebuvo skirta išeitinė išmoka, ir byloje nenustačius aplinkybių, kuriomis remiantis galėtų būti konstatuota, jog pareiškėjas pažeidė jam teisės aktais numatytą pareigą elgtis rūpestingai ir apdairiai patikrinant dokumentus, kuriais grindžiamos jo administruojamos socialinio draudimo išmokos.

Minėto vertinimo nepaneigia faktas, kad VSDFV teritoriniam skyriui buvo pateikta informacija apie K. G. atleidimo teisinį pagrindą. Nors atsakovas manė, jog VSDFV teritorinis skyrius turėjo įvertinti K. G. atleidimo teisinį pagrindą bei turimą darbo stažą ir nuspręsti, kad jam apskaičiuota 6 vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, tačiau minėtas faktas dėl atleidimo pagrindo visais atvejais savaime nepagrindžia išeitinės išmokos realaus mokėjimo. Šiuo atveju liko nepaneigta galimybė, kad tarp šalių, pavyzdžiui, yra kilęs teisinis ginčas dėl atleidimo ar išeitinės išmokos mokėjimo. Todėl, gavęs duomenis dėl K. G. atleidimo pagal Darbo kodekso 129 straipsnį ir apie tai, kad išeitinė išmoka nebuvo apskaičiuota, Skyrius neturėjo pagrindo abejoti jų pagrįstumu. Be to, minėti duomenys dėl išeitinės išmokos neskyrimo K. G. buvo įrašyti ir Registre, kurio duomenimis Skyrius yra įpareigotas vadovautis (Nuostatų 3 p.). Taigi nors pareiškėjas VSDFV Utenos skyrius turėjo pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, vertinti jam pateiktus dokumentus, tačiau ši

pareiga negali būti absoliutinama, nes Socialinio draudimo įstatymo 14 straipsnio 3 dalis numato pareigą ir draudėjams pateikti teisingus duomenis apie apdraustuosius. Aptariamam atveju susiklosčius situacijai, kai nebuvo pagrindo abejoti pateiktos informacijos tikslumu ir identifikuoti netikslumus, pareiškėjas pagrįstai vadovavosi atsakovo pateiktais ir Registre įrašytais duomenimis.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2018 m. gegužės 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1091-502/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03779-2016-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 7.6.6; 7.9

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl galimybės prieglobsčio prašytojui įrodyti persekiojimo veiksmus kilmės valstybėje

Byloje ginčas kilo dėl atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo „Dėl prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) Lietuvos Respublikoje nesuteikimo“ teisėtumo ir pagrįstumo bei atsakovo pareigos išnagrinėti pareiškėjo prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje iš naujo.

Atsakovas ginčytą sprendimą priėmė pripažinęs kaip tikrovę atitinkančius faktus pareiškėjo teiginius apie jo atžvilgiu iškeltą baudžiamąją bylą (bet nevertinęs jo kaltės / nekaltumo klausimo šioje byloje), tačiau konstatavo, kad pareiškėjo atžvilgiu nukreipti veiksmai netraktuotini kaip „persekiojimas“ teisinio reguliavimo požiūriu, nes jie nėra neproporcingi arba diskriminuojantys dėl pareiškėjo priklausymo socialinei grupei ar jo politinių įsitikinimų.

Atsakovas nurodė, kad pareiškėjo pateiktos informacijos nepakanka, kad būtų galima pagrįstai teigti, jog kaltinimai M. L. (ir pareiškėjui) yra sufabrikuoti ir tai susiję su politine kova regione. Be to, baudžiamasis persekiojimas savaime neprilygsta „persekiojimui“ pabėgėlio statuso taikymo kontekste, kiek tai susiję su persekiojimo diskriminaciniu pobūdžiu dėl pareiškėjo nurodytų priežasčių, todėl konstatuota, jog „politinės priežastys“ nėra tapačios asmens „politiniams įsitikinimams“. Įvertinus faktines aplinkybes, daryta prielaida, kad baudžiamosios bylos iškėlimas pareiškėjui nėra lemtas jam priskiriamų politinių įsitikinimų.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad nėra pagrindo teigti, jog pareiškėjo nurodoma persekiojimo baimė kilmės valstybėje yra pagrįsta.

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad kiek tai susiję su visiškai pagrįstos baimės nustatymu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra nurodęs, jog šis „įvertinimas“ vyksta dviem skirtingais etapais. Pirmasis etapas susijęs su faktinių aplinkybių, galinčių būti prašymą pagrindžiančiais įrodymais, nustatymu, o antrasis etapas – su šių įrodymų teisiniu įvertinimu, t. y. sprendimo dėl klausimo, ar atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes, yra įvykdyti Direktyvos 2004/83 9 ir 10 arba 15 straipsniuose numatyti materialūs reikalavimai, priėmimu. Taigi iš pirmiau pateikto išaiškinimo matyti, kad visiškai pagrįstos baimės nustatymas yra glaudžiai susijęs su įrodymų ir jų patikimumo vertinimu, kuris apibrėžtas 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (toliau – Kvalifikavimo direktyva) 4 straipsnyje.

Apžvelgiamam atveju byloje iš esmės kilo du klausimai: pirmasis – faktinio pobūdžio; antrasis – susijęs su nustatytų faktinių aplinkybių teisiniu kvalifikavimu. Nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu turi būti nuspręsta, ar galima daryti pagrįstą prielaidą, kad asmuo bijo persekiojimo kilmės valstybėje dėl jo nurodomų priežasčių, taip pat pateikti tokio persekiojimo teisinį kvalifikavimą. Įvertinęs pirmiau minėtus įrodymus, pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad pareiškėjo pateiktos informacijos nepakanka, kad būtų galima pagrįstai teigti, jog kaltinimai pareiškėjui yra išgalvoti ir susiję su tuo, jog jėgos struktūrų pareigūnai ir M. L. politiniai oponentai siekia M. L. apkaltinti kyšio gavimu ir tuo būdu pašalinti iš politikos, o pareiškėjas yra persekiojamas, nes nedavė melagingų parodymų prieš M. L. Taigi, pasak LVAT, pirmosios instancijos teismas iš esmės nurodė, jog pareiškėjas turi įrodinėjimo pareigą ir turi patirti neigiamas šios pareigos neįvykdymo pasekmes. Vis dėlto šiuo aspektu LVAT pažymėjo, kad pareiškėjas pirmosios instancijos teismui pateikė prašymą, kuriuo prašė apklausti daug liudytojų, pareiškėjo teigimu, galinčių paliudyti apie jam iškeltos baudžiamosios bylos politinį pobūdį. Pirmosios instancijos teismas posėdyje tokį pareiškėjo prašymą atmetė,

šio atmetimo nemotyvavo, nors dalį pareiškėjo pateiktų paaiškinimų atmetė kaip nesusijusių su byla. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, byloje esant prieštaringsiems įrodymams, liudytojų parodymai gali būti svarbūs nustatinėjant bylai svarbias faktines aplinkybes. Be to, asmens teisė teikti įrodymus neatsiejamai susijusi su jo teise į teisingą bylos nagrinėjimą.

Dėl nustatytų faktinių aplinkybių teisinio vertinimo, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad visų pirma turi būti sprendžiama, ar tam tikri veiksmai / neveikimas kilmės valstybėje gali būti traktuojami kaip persekiojimas, o į šį klausimą atsakius teigiamai, turi būti sprendžiama, ar nustatytas persekiojimas sietinas su Kvalifikavimo direktyvos 10 straipsnyje įtvirtintais pagrindais. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo nurodytos aplinkybės, atsižvelgiant į jam grėšiantį laisvės atėmimą, taip apribojant vieną iš fundamentalių teisių, Kvalifikavimo direktyvos 9 straipsnio prasme galėtų būti vertinamos kaip reiškiančios persekiojimo veiksmus. Be to, baudžiamasis persekiojimas siekiant priversti melagingai liudyti asmenį baudžiamojoje byloje traktuotinas kaip diskriminacinis Kvalifikavimo direktyvos 9 straipsnio 2 dalies prasme, kadangi toks persekiojimas nebūtų pagrįstas teisiniu reguliavimu, o baudžiamosios teisės nuostatos būtų taikomos selektyviai nesant tam teisinio pagrindo.

Kiek tai susiję su tokio persekiojimo teisiniu vertinimu, sprendžiant, ar jis buvo vykdomas dėl politinių pažiūrų, LVAT pažymėjo, kad Ženevos konvencija „politinių pažiūrų“ sąvokos nepateikia. Tačiau Kvalifikavimo direktyvos 10 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyta, kad valstybės narės, vertindamos persekiojimo priežastis, atsižvelgia į šiuos veiksnius: politinių pažiūrų sąvoka, visų pirma, apima turimas pažiūras, įsitikinimus ar tikėjimą tam tikru klausimu, susijusiu su 6 straipsnyje minėtais galimais persekiojimo vykdytojais ir jų politika ar metodais, nesvarbu, ar prašytojas pagal tas pažiūras, įsitikinimus ar tikėjimą ėmėsi veiksmų. Toks politinių pažiūrų sąvokos apibrėžimas leidžia teigti, kad ji aiškintina plačiai. Plačiam šios sąvokos aiškinimui pritariama ir teisės doktrinoje bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių teismų praktikoje. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo požiūriu nėra pagrindo daryti skirtumo tarp atsakovo nurodyto nubaudimo už nepalankius politinius įsitikinimus ir siekio paveikti asmens elgesį, kad jis padarytų nusikalstamą veiką.

Kita vertus, LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad dėl Kvalifikavimo direktyvos 10 straipsnio 1 dalies e) punkte įtvirtintos nuostatos turinio iki šiol nėra Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, kuris oficialiai aiškina Europos Sąjungos teisę, praktikos. Todėl esant poreikiui, nustačius visas bylai reikšmingas faktines aplinkybes, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnio pagrindu turėtų būti sprendžiamas kreipimosi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo klausimas.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, byla grąžinta pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3505-858/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01359-2017-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.2. Poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimas

14.2.1 Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas

Dėl tinkamo visuomenės informavimo apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir atsakovas, Agentūra) galutinės atrankos išvados dėl Vilniaus rajono Pašilių žvyro karjero telkinio dalies naudojimo poveikio aplinkai vertinimo teisėtumo ir pagrįstumo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Orhuso konvencijos 6 straipsnio 2 dalies nuostatas, pradiniam priimamo aplinkosauginio sprendimo procedūros etape suinteresuota visuomenė apie tai turi būti informuojama adekvačiai, laiku ir veiksmingai arba viešai paskelbiant, arba individualia tvarka. Ar priemonės, numatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtintame Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, parinktos tinkamai, t. y. ar visuomenė apie minėtą procedūrą informuota adekvačiai, laiku ir veiksmingai, yra fakto klausimas, kurį kiekvienos procedūros atveju privalo patikrinti Agentūra.

Ginčo atveju, teisėjų kolegijos vertinimu, Agentūra, tik formaliai įsitikinus, kad apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą yra paskelbta minėtame apraše numatytose visuomenės

informavimo priemonėse (vietinėje ir respublikinėje spaudoje bei skelbimų lentose), nepagrįstai visuomenės informavimo apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą laikė adekvačiu: nors informacija apie atrankos išvadą pagal minėto aprašo 1 priede nustatytą formą buvo paskelbta savaitraštyje „Vilniaus krašto savaitraštis“ ir dienraštyje „Lietuvos žinios“, Vilniaus rajono savivaldybės skelbimų lentoje, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Riešės seniūnijos skelbimų lentoje, pasirinktų priemonių visuma nevertinta kaip tinkama visuomenei adekvačiai informuoti: visų pirma, netgi vertinant, kad UAB „Skaldenis“, viešai skelbiamais duomenimis neturintis tinklalapio, negalėjo paskelbti informacijos tokiu būdu, byloje nėra jokių duomenų, kad informacijos nebuvo galimybės paskelbti per radiją ir televiziją; tuo tarpu informacijos paskelbimas savaitraštyje „Vilniaus krašto savaitraštis“, dienraštyje „Lietuvos žinios“, Vilniaus rajono savivaldybės skelbimų lentoje ir Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Riešės seniūnijos skelbimų lentoje, teisėjų kolegijos vertinimu, itin menkai užtikrino tokios informacijos sklaidą ir ginčo atveju negalėjo būti vertinamas adekvačiu visuomenės informavimu. Viešais Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų duomenų bazės duomenimis, savaitraščio „Vilniaus krašto savaitraštis“ tiražas 2016 metų I pusmetį (kaip ir ankstesniais bei vėlesniais laikotarpiais) sudarė 700 egzempliorių, t. y. buvo vienas iš mažiausių vietinių ir regioninių laikraščių tiražų; dienraščio „Lietuvos žinios“ tiražas 2016 metų I pusmetį sudarė 6 544 egzempliorių, t. y. buvo mažiausias iš dienraščių, platinamų teritorijoje, kurioje gyvena daugiau kaip 60 procentų Lietuvos Respublikos gyventojų (pavyzdžiui, dienraščio „Lietuvos rytas“ tiražas buvo 32 046 egz., dienraščio „Vakaro žinios“ tiražas – 29 422 egz.). Skelbimų lentos nėra planuojamos ūkinės veiklos vietoje ar greta jos – jos yra (turėtų būti) prie Vilniaus rajono savivaldybės administracijos buveinės (Rinktinės g. 50, Vilniuje) ir Riešės seniūnijos buveinės (Sporto g. 3, Riešės k.), t. y. apie 7 ir daugiau kilometrų atstumu nuo Pašilių žvyro telkinio ar jį supančių gyvenviečių. Pažymėta, kad nors užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas informaciją apie atrankos išvadą, ar privaloma vertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai, savo iniciatyva gali papildomai skelbti ir kitose visuomenės susitelkimo vietose (pvz., visuomeninių organizacijų, parduotuvių, namų bendrijų skelbimų lentose) bei informuoti kitais būdais (pvz., vykdyti apklausas, pritraukti žiniasklaidą, pranešimus išnešiojant į namus, išsiunčiant paštu, elektroniniu paštu ir kt.) (Informavimo tvarkos aprašo 19 p.), kas, pasirinkus viešo paskelbimo priemones, užtikrinančias menką informavimo sklaidą, būtų reikšminga adekvačiam visuomenės informavimui užtikrinti, tokios papildomos priemonės ginčo atveju iš esmės nebuvo taikomos.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas. Nauju sprendimu tenkinant pareiškėjų skundą, panaikinta Agentūros 2016 m. gegužės 27 d. galutinė atrankos išvada dėl Vilniaus rajono Pašilių žvyro karjero telkinio dalies naudojimo poveikio aplinkai vertinimo.

2018 m. gegužės 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1810-624/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02597-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 14.2.1, 14.9.2

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės aktų reikalavimų

Dėl pareigos skirti teismo ekspertizę esant prieštarai skaičiuojamai kainų ekspertizei, kurių užsako Nacionalinė mokėjimo agentūra

Pareiškėjas prašė panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) 2016 m. sausio 15 d. sprendimą „Dėl paramos skyrimo iš dalies“ ir įpareigoti Agentūrą pagal pareiškėjo 2015 m. birželio 30 d. mokėjimo prašymą išmokėti sumažintos paramos dalį (12 800,97 Eur).

Pirmosios instancijos teismas skundą tenkino iš dalies, panaikindamas sprendimą ir įpareigodamas Agentūrą dėl antrojo mokėjimo prašymo priimti sprendimą, atitinkantį Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimus.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde, be kita ko, teigė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai įpareigojo Agentūrą pakartotinai vertinti antrąjį mokėjimo prašymą bei priimti dėl jo sprendimą, kadangi byloje nėra pateikti įrodymai, kurie galėtų būti pakankami daryti išvadą, kad pareiškėjo atliktų projekto investicijų, nurodytų ekspertinėje konsultavimo ataskaitoje, vertė viršija rinkos kainą. Tam, kad būtų nustatyta pareiškėjo atliktų investicijų rinkos kaina bei būtų paneigtos ekspertinės konsultavimo ataskaitos

išvados, pirmosios instancijos teismas esą privalėjo skirti teismo ekspertizę. Atsakovas tokiai pareiškėjo pozicijai nepritarė, teigdamas, kad Agentūrai teisės aktais suteikta teisė atlikti skaičiuojamųjų kainų ekspertizes, byloje yra pateikti visi įrodymai, pagrindžiantys, kad pareiškėjo atliktų investicijų vertė viršijo rinkos kainą, be to, skaičiuojamąją kainų ekspertizę atliko asmuo, kuris yra įtrauktas į teismo ekspertų sąrašą, pagrindo abejoti jo išvadomis nėra, todėl teismo ekspertizės skyrimas būtų perteklinis veiksmas.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad iš pirmosios instancijos teismo sprendimo matyti, jog teismas, įvertinęs Agentūros atliktos skaičiuojamųjų kainų ekspertizės duomenis, sprendė, kad jie nepagrindžia Agentūros išvadų dėl pareiškėjo atliktų projekto investicijų dalies netinkamumo finansuoti, kadangi Agentūros pateiktoje medžiagoje nėra informacijos apie išvadas pateikusius ekspertus bei jų kvalifikaciją, nėra pridėti detalūs ekspertizės aktai, kuriuose būtų nurodytos ne tik išvados, bet ir atlikti tyrimai, be to, skiriasi atskiruose tyrimo dokumentuose nurodytos kai kurių investicijų (skulptūrų) kainos, nesutampa investicijų atlikimo ir vertinimo laikotarpiai, nėra aišku, ar nustatant investicijų rinkos kainą, buvo atsižvelgta į technines specifikacijas, ar buvo įvertintos kitos su investicijų rinkos verte susijusios aplinkybės (transportavimo, montavimo ir kitos išlaidos). Teismas savo sprendime taip pat pažymėjo, kad pareiga nustatyti aplinkybes dėl investicijų įsigijimo nepagrįstai didelėmis kainomis bei priimti sprendimą dėl galutinės paramos sumos skyrimo teisės aktuose įtvirtinta Agentūrai, todėl įpareigojo atsakovą antrąjį mokėjimo prašymą įvertinti pakartotinai bei priimti dėl jo teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad bylos šalys nesutaria dėl atliktų investicijų rinkos kainos vertinimo iš esmės, t. y. pareiškėjas ginčija skaičiuojamųjų kainų ekspertizės išvadas, todėl byloje kilęs ginčas negali būti išsprendžiamas vien tik pervertinus Agentūros tyrimo metu jau surinktus duomenis. Be to, pareiškėjas ginčija ir pasirinktą projekto investicijų rinkos kainos vertinimo būdą (metodus), mano, kad jie nėra tinkami (pakankami) nustatyti pareiškėjo atliktų investicijų rinkos kainą. Pirmosios instancijos teismas ne tik nevertino šių pareiškėjo argumentų, bet ir netenkino pareiškėjo prašymo byloje skirti teismo ekspertizę, konstatavęs, jog šį prašymą pareiškėjas grindė tik prielaidomis apie Agentūros atliktos skaičiuojamųjų kainų ekspertizės neteisingumą, tačiau nepateikė šiuos savo teiginius patvirtinančių įrodymų, o savo iniciatyva jokių investicijų rinkos kainos vertinimų, kurie skirtųsi nuo Agentūros atlikto vertinimo išvadų, neatliko ir atsakovui bei teismui nepateikė.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje (redakcija iki 2016 m. liepos 1 d.) nustatyta, kad tuo atveju, kai administracinėje byloje kyla klausimų, reikalaujančių specialiųjų mokslo, meno, technikos ar amato srities žinių, teismas ar teisėjas skiria ekspertą arba paveda ekspertizės įstaigai atlikti ekspertizę.

LVAT pažymėjo, kad teisės aktuose pareiškėjui nėra nustatyta pareiga savo iniciatyva ir lėšomis atlikti investicijų rinkos kainos vertinimus. Teisė atlikti tokius vertinimus (skaičiuojamųjų kainų ekspertizes) yra suteikta Agentūrai, kuri, priimdama galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo, ir privalo objektyviai nustatyti aplinkybėmis bei konkrečiomis teisės aktų normomis pagrįsti atliktų investicijų kainų neatitikimus. Taigi toks teismo reikalavimas nepagrįstai riboja pareiškėjo teisę į tinkamą jo pažeistų interesų gynimą teisme.

LVAT teisėjų kolegija atsižvelgė taip pat į tai, kad nagrinėtu atveju byloje ginčas kilo ir dėl investicijų į skulptūras rinkos kainos nustatymo. Byloje šalys nesutarė dėl skulptūrų statuso (meno kūriniai ar rangos darbų rezultatas), kuris lemia šių skulptūrų rinkos kainos vertinimo būdą. Taigi LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas, neatsižvelgęs į byloje tarp šalių kilusio ginčo pobūdį, be jokių teisiškai svarbių argumentų, pirmenybę teikė Agentūros pateiktiems duomenims ir pakartotiniam mokėjimo prašymo vertinimui Agentūroje, o ne teismo ekspertizės skyrimui ir bylos išnagrinėjimui teisme iš esmės. Įrodymų vertinimas turi būti grindžiamas įrodymų lygybės principu, laikantis nuostatos, kad visi įrodymai turi vienokią ar kitokią įrodomąją vertę ir kad nė vieno negalima nemotyvuotai atmesti ar laikyti svaresniu. Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir iš jo daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą. Nagrinėtu atveju pareiškėjo teikto mokėjimo prašymo grąžinimas pakartotiniam Agentūros vertinimui niekaip neišsprendžia tarp šalių kilusio ginčo dėl atliktų investicijų rinkos kainos bei pasirinktų įrodinėjimo priemonių (būdų ir metodų) galimumo. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai apribojo pareiškėjo teisę rinkti ir pateikti įrodymus byloje bei pažeidė jo teisę į tinkamą bylos nagrinėjimą teisme, kadangi pareiškėjo keliamo ginčo nenagrinėjo iš esmės.

Byla perduota iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00624-2016-4
Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.2; 29.3
[Prieiga internete](#)

29.8. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

Dėl skaidrumo principo pažeidimo pakeitus pagrindines pirkimo sąlygas

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti, be kita ko, VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) 2016 m. balandžio 5 d. sprendimą, kuriuo netinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 25 proc. sudarytos sutarties vertės. Pažeidimai konstatuoti dėl to, jog pareiškėjas 2014 m. gruodžio 1 d., iki pirkimo sutarties sudarymo, informavo pirkimo dalyvius apie būtinybę prisiimti įsipareigojimą įvykdyti pirkimo sutartį per trumpesnį terminą, nei buvo numatytas pirkimo sąlygose (vietoje 12 mėn. su galimybe pratęsti dar 12 mėn. – tik 9 mėn.) bei teiravosi pirkimo dalyvių, ar jie galėtų, nekeisdami savo pateiktų pasiūlymų, tokį įsipareigojimą prisiimti, perspėdama, jog priešingu atveju pirkimo sutartis apskritai negalės būti sudaryta.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2014 m. lapkričio 19 d. iki 2015 m. sausio 1 d.) 43 straipsnio 2 dalį, atvira konkurse derybos tarp perkančiosios organizacijos ir tiekėjų yra draudžiamos. Agentūra 2014 m. gruodžio 1 d. įvykusį pareiškėjo viešųjų pirkimų komisijos posėdį, kuriame dalyvavo ir pirkimo dalyviai, vertino kaip draudžiamas derybas minėtos teisės normos prasme. Pareiškėjas, su tuo nesutikdamas, pažymėjo, kad tokios pat pozicijos laikosi ir Viešųjų pirkimų tarnyba 2015 m. gruodžio 15 d. pateiktoje išvadoje, kuria Agentūra privalėjo vadovautis.

Pasisakydamas dėl Viešųjų pirkimų tarnybos išvados, LVAT nurodė, kad Agentūrai Viešųjų pirkimų tarnybos išvados privalomojo pobūdžio neturi. Agentūrai teisės aktais pavesta įsitikinti ir patvirtinti, kad projektų vykdytojų deklaruotos su projektų įgyvendinimu susijusios išlaidos nepažeidžia Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų. Taigi Agentūra, tikrindama, ar deklaruotos išlaidos buvo patirtos nepažeidžiant teisės aktų, be kita ko, turi nustatyti, ar pirkimai projektuose atlikti pagal teisės aktų reikalavimus. Viešųjų pirkimų tarnybos išvados teismui taip pat nėra privalomos, nes teismas byloje vertina įrodymų visumą, ir jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios.

Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta derybų sąvoka, numatanti, kad derybos – tai pirkimo būdas, kai perkančioji organizacija konsultuojasi su pasirinktais tiekėjais ir su vienu ar keliais iš jų derasi dėl pirkimo sutarties sąlygų. Agentūra teigė, jog Viešųjų pirkimų įstatymo 43 straipsnio 2 dalyje draudžiamos derybos turi būti suprantamos plačiau, t. y. draudžiamos derybos ne kaip tam tikras pirkimo būdas, o kaip bet kokios derybos (diskusijos, dialogas) dėl esminių pirkimo sutarties sąlygų. LVAT, sutikdamas su tokia Agentūros pozicija, pažymėjo, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 43 straipsnio 2 dalyje vartojamas terminas „derybos“ aiškintinas bendrine šio žodžio prasme, o ne kaip tam tikras pirkimo būdas.

LVAT teisėjų kolegija kritiškai vertino pareiškėjo argumentus, kad 2014 m. gruodžio 1 d. posėdyje buvo siekiama tik supažindinti tiekėjus su Agentūros pateikta informacija. Iš pareiškėjo Viešųjų pirkimų komisijos posėdžio protokolo buvo matyti, kad darbotvarkės klausimas – projekto įgyvendinimo svarstymas ir sprendimo priėmimas. Šio klausimo svarstymo metu pareiškėjas paklausė pirkimo dalyvių, ar jie galės prisiimti įsipareigojimus sukurti informacinę sistemą iki 2015 m. rugpjūčio 1 d. Vienas iš pirkimo dalyvių į šį klausimą atsakė teigiamai, nurodydamas, kad apie galutinį sprendimą pareiškėjas bus informuotas per informacinę sistemą. Kitas pirkimo dalyvis atsakė, kad sprendimą priims vėliau. Taigi šio posėdžio buvo tartasi dėl pirkimo sąlygų keitimo. Vadinasi, nebuvo reikšminga tai, kad šio posėdžio metu nebuvo raštu ar kitokiu būdu užfiksuota, jog yra (ar bus) keičiamos pirkimo sutarties sąlygos, ir pirkimo dalyviai neprisiėmė įsipareigojimų pirkimo sutartį vykdyti kitu būdu. Tai, kad posėdžio metu pareiškėjas pirkimo dalyviams uždavė su pirkimo sutarties sąlygomis susijusį klausimą, kurį vienas iš pirkimo dalyvių to paties posėdžio metu svarstė, pateikdamas preliminarų atsakymą, LVAT teisėjų kolegijai leido daryti išvadą, kad 2014 m. gruodžio 1 d. vyko pareiškėjo, kaip perkančiosios organizacijos, ir pirkimo dalyvių (tiekėjų) derybos – tarimasis dėl pirkimo sutarties sudarymo tam tikromis sąlygomis.

Ginčo sprendimu taip pat konstatuotas Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų viešojo pirkimo principų pažeidimas. Minėtoje įstatymo nuostatoje įtvirtinta, kad perkančioji organizacija užtikrina, jog atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų.

Šiurkštų skaidrumo principo pažeidimą Agentūra siejo su tuo, kad pareiškėjas *de facto* vienašališkai pakeitė esmines pirkimo sąlygas (prievolei įvykdyti nustatė trumpesnį terminą), blogindama tiekėjų padėtį. Pasak Agentūros, tiekėjai turėjo teisę sudaryti pirkimo sutartį paskelbtomis pirkimo sąlygomis, nes būtent šias sąlygas jie turėjo įvertinti teikdami kainos ir techninio pirkimo išpildymo sprendinius. Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiamos pirkimo dokumentuose nustatytos pirkimo sąlygos.

Pareiškėjas teigė, jog pirkimo sutarties sąlyga, susijusi su pirkimo sutarties įvykdymo terminų sutrumpinimu, buvo pakeista gavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą.

Byloje nustatyta, kad pirkimo sutartis sudaryta 2014 m. gruodžio 2 d., 2015 m. sausio 30 d. susitarimu Nr. 1 buvo pakeistos pirkimo sutarties sąlygos, susijusios su trumpesniais sutarties įgyvendinimo terminais. Šiam sutarties pakeitimui buvo gautas Viešųjų pirkimų tarnybos 2015 m. sausio 8 d. sutikimas. Tačiau pirkimo sutarties sudarymo dieną (2014 m. gruodžio 2 d.) pirkimo laimėtojas pasirašė ir pareiškėjui pateikė sutikimą, kuriame nurodė, kad visus sutartinius projekto informacinės sistemos sukūrimo paslaugų pirkimo–pardavimo sutarties įsipareigojimus sutinka įvykdyti iki 2015 m. rugpjūčio 31 d., t. y. iki kito termino, nei buvo nurodyta pirkimo sąlygose bei pirkimo sutartyje. Šis konkurso laimėtojo vienašališkas įsipareigojimas, LVAT vertinimu, reiškia, kad nors ir ne sutartyje nustatyta tvarka, tačiau faktiškai sutarties sąlygos buvo pakeistos, pirkimo dalyviui vienašališkai prisiėmus kitokius nei pirkimo sutartyje numatytus įsipareigojimus. Dėl to šių aplinkybių kontekste LVAT teisėjų kolegija kritiškai vertino pareiškėjo argumentus, kad 2014 m. gruodžio 2 d. su konkurso laimėtoju buvo pasirašyta būtent tokia sutartis, kuri buvo numatyta pirkimo sąlygose, nekeičiant nei vienos jos nuostatos. Nors minėtas sutikimas buvo pasirašytas tik vienos sutarties šalies (laimėtojo), tačiau iš dieną prieš tai (2014 m. gruodžio 1 d.) įvykusio posėdžio (jo protokolo) matyti, kad tokių (trumpesnių) sutarties įvykdymo terminų iš esmės siekė ir kita sutarties šalis – pareiškėjas.

Tai, kad nagrinėtu atveju buvo pakeista pagrindinė pirkimo sąlyga, patvirtino kito pirkimo dalyvio pasiūlymo atsiėmimo motyvai, kad pareiškėjo inicijuotas ženkliai sutrumpintas paslaugų suteikimo terminas nebuvo įvertintas pasiūlymų teikimo metu, todėl dėl atsirandančių papildomų rizikų jis atsisako dalyvavimo tolimesnėse pirkimo procedūrose. Šiam dalyviui atsiėmus savo pasiūlymą, pirkimo laimėtoju buvo pripažintas vienintelis pirkimo konkurse likęs dalyvis.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-844-858/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01802-2016-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.8; 53.1

[Prieiga internete](#)

34. Tabako ir alkoholio kontrolė

34.2. Alkoholio kontrolė

Dėl draudimo prekiauti alkoholiu kavinėje, kuri įrengta degalinės pastate (teritorijoje)

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nutarimo, kuriuo pareiškėjui buvo skirta 144 Eur bauda už Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą – pareiškėjas, teikdamas viešojo maitinimo paslaugas, prekiaavo jam priklausančios degalinės patalpose alkoholiniais gėrimais. Nesutikdamas su tokiu vertinimu, pareiškėjas tvirtino, kad degalinės ir kavinės patalpos yra įregistruotos kaip atskiri objektai, jų adresai yra skirtingi, todėl jis negalėjo būti baudžiamas, nes alkoholį pardavinėjo kavinėje, o ne degalinėje.

Vertindama šiuos pareiškėjo argumentus, LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais degalinėse draudžiama, atkreipė dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 1-37 patvirtintų Degalinių eksploatavimo taisyklių 5.4. punkte yra numatyta, jog degalinė – tai statiniai ir (ar) stacionarūs arba mobilūs įrenginiai ir specialiai įrengta teritorija, skirta degalams priimti, laikyti, perpilti į kelių transporto priemonės kuro bakus, kilnojamąsias talpyklas ir (ar) balionus. Degalinės teritorija – žemės sklypas, kurio ribos nustatytos degalinės detalajame plane, parengtame pagal atitinkamų teisės aktų reikalavimus (5.10 p.). Energetikos ministro 2012 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1-41 patvirtintų Prekybos naftos produktais taisyklių 2 punkte numatyta, kad degalinė – specialiai įrengta teritorija kartu su įrenginių ir statinių kompleksu, skirtu degalams priimti, laikyti, perpilti į kelių transporto priemonės kuro bakus ir (ar) kilnojamąsias talpyklas.

Kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, iš šių nuostatų matyti, kad degalinė yra teritorija su visais statiniais ir įrenginiais, kuri skirta degalams priimti, laikyti ir perpilti, taigi, tai yra teritorijos visuma. Šiuo atveju negalima vadovautis vien tik nekilnojamojo turto registre pateiktais patalpų pavadinimais ar patalpų paskirtimis, būtina vadovautis degalinių veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose pateiktais degalinės sąvokos apibrėžimais. Šiuo aspektu iš byloje esančių duomenų buvo matyti, kad nekilnojamojo turto registre objektas įregistruotas kaip vientisas pastatas, degalinė – parduotuvė su kavine.

Remdamasi byloje buvusiais įrodymais ir išdėstytomis aplinkybėmis, LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo pozicijai, kad atsakovas, priimdamas ginčytą nutarimą, visapusiškai išnagrinėjo visas aplinkybes, susijusias su pareiškėjo nustatytu pažeidimu, teisingai taikė galiojančius teisės aktus ir teisėtai nutarimu skyrė 144 Eur baudą.

2018 m. gegužės 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1047-525/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03407-2016-6

Procesinio sprendimo kategorija 34.2

[Prieiga internete](#)

40. Savivaldybės tarybos nario, savivaldybės tarybos nario – mero priesaikos sulaužymas ir įgaliojimų vykdymas

Dėl įpareigojimo savivaldybės tarybai savivaldybės tarybos narių įgaliojimų netekimo procedūros metu priimtuose aktuose individualizuoti ir motyvuoti kaltinimą dėl kiekvieno savivaldybės tarybos nario

Į LVAT pasikreipusi Joniškio rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) prašė pateikti išvadą, ar Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariai K. M., N. V., E. B. ir R. M. (toliau – atsakovai) savo veiksmis (kiekvienas individualiai), 2017 m. spalio 26 d. atšaukdami savo frakcijos deleguotus atstovus į Kontrolės komitetą bei atsisakydami teikti savo frakcijos atstovus (K. M., R. M.) ir patys išreikšdami atsisakymą (N. V., E. B.), sulaužė tarybos nario priesaiką, būtent – sąžiningai atlikti visas savivaldybės tarybos nario pareigas ir susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių gyventojų teises ir viešuosius interesus, ir nevykdė jiems Vietos savivaldos įstatyme nustatytos pareigos bei įgaliojimų – deleguoti savo frakcijos atstovą į Kontrolės komitetą ir pareigos būti Kontrolės komiteto nariu – ir taip šiurkščiai sulaužė priesaiką bei akivaizdžiai savo veiksmis pažeidė Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktą, 14 straipsnio 2 dalį, 22 straipsnio 1 ir 2 dalis, 23 straipsnio 2 punktą.

Iš faktinių aplinkybių byloje nustatyta, kad atsakovai, kaip Tarybos opozicinė frakcija, 2017 m. spalio 9 d. į Kontrolės komiteto sudėtį delegavo, t. y. pateikė kandidatais savo narius, tačiau 2017 m. spalio 26 d. juos atšaukė.

LVAT, aiškindamas Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą proporcinio daugumos ir mažumos atstovavimo principą, yra pažymėjęs, kad jo pagrindinis tikslas yra užtikrinti tarybos mažumos interesus (2014 m. gegužės 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-718/2014, Administracinė jurisprudencija, 2014 m., Nr. 27). Atsižvelgdama į tai, jog minėtoje normoje įtvirtintas teisinis reguliavimas yra susijęs su mažumos interesų užtikrinimu, ir plėtodama Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodyto teisinio reguliavimo aiškinimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad minėtoje normoje, visų pirma, yra įtvirtinta tarybos narių frakcijos ar / ir savivaldybės tarybos narių grupės *inter alia* opozicinės frakcijos teisė deleguoti savo atstovus į Kontrolės komitetą. Tačiau LVAT taip pat yra išaiškinęs, jog kartu iš Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio išplaukia ir pareiga savivaldybės tarybos opozicijai deleguoti savo atstovus į Kontrolės komitetą (2015 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-1323-602/2015, Administracinė jurisprudencija, 2015 m., Nr. 30).

Byloje nustatyta, kad savivaldybės tarybos opozicija, kurią sudarė atsakovai, turėjo į Kontrolės komitetą deleguoti savo atstovus.

Pasisakydama dėl Tarybos suformuluotos kaltinimo dalies dėl atsakovų deleguotų atstovų (kandidatų) į Kontrolės komitetą atšaukimo, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, jog Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalis ar kitos Tarybos nurodytos įstatymo normos neriboja opozicinės frakcijos, pateikusios savo kandidatus į Kontrolės komitetą, teisės iki savivaldybės tarybos balsavimo dėl tokių kandidatų įtraukimo į Kontrolės komitetą atsiimti pateiktas kandidatūras. Be to, 2017 m. spalio 26 d. pateiktų atstovų į Kontrolės komitetą atšaukimu atsakovai nurodė išreiškę politinį protestą dėl Tarybos daugumos ir

mero veiksmų, taigi atsakovų veiksmai nebuvo nemotyvuoti ar betiksliai. Galiausiai atsakovai, atšaukdami kandidatus į Kontrolės komitetą, išreiškė bendrą opozicinės frakcijos valią.

Vietos savivaldos įstatymo 25¹ straipsnyje įtvirtintas savivaldybės tarybos nario apkaltos institutas yra įtvirtintas tam, kad būtų nustatyta, ar savivaldybės tarybos narys atliko su savivaldybės tarybos nario priesaika ir įstatymuose numatytais įgaliojimais nesuderinamus veiksmus, t. y. individualiai ir savarankiškai, o ne kolektyviai. Taigi tuo atveju, kai į LVAT kreipiamasi su prašymu pateikti Administracinių bylų teisenos įstatymo 120 straipsnyje nurodytą išvadą dėl kelių savivaldybės tarybos narių, savivaldybės tarybos narių įgaliojimų netekimo procedūros metu priimtuose aktuose (komisijos išvadoje ir savivaldybės tarybos sprendime kreiptis į LVAT) kaltinimas dėl savivaldybės tarybos narių, dėl kurių pradėta apkaltos procedūra, atliktų veiksmų turi būti individualizuojamas ir motyvuojamas dėl kiekvieno savivaldybės tarybos nario.

Pastebėta, jog pareiškėjas atsakovų nurodytus veiksmus savo frakcijos pateiktų kandidatų į Kontrolės komiteto narius atšaukimo kontekste iš esmės siejo su atsakovų kaip opozicinės frakcijos *in corpore* atliktais veiksmais, o ne su jų individualiai ir savarankiškai atliktais veiksmais, t. y. kiekvieno iš atsakovų neteisėti veiksmai atšaukiant kandidatus į Kontrolės komitetą nebuvo individualizuojami ir konkretizuojami.

Kompleksiškai vertinant išdėstytas aplinkybes, nuspręsta, jog atsakovai (kiekvienas atskirai), 2017 m. spalio 26 d. atšaukdami savo frakcijos deleguotus atstovus į Kontrolės komitetą, t. y. atšaukdami pateiktas kandidatūras, iš Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalies kylančių įpareigojimų nepažeidė.

Kaip buvo matyti iš byloje esančių duomenų, savarankiško atsisakymo ateityje teikti atstovus į Kontrolės komitetą atsakovai 2017 m. spalio 26 d. neišreiškė. Šią išvadą paneigiančių faktinių duomenų byloje nebuvo, kaip ir pagrindo teigti, jog atsakovai tą pačią dieną turėjo pasiūlyti kitus kandidatus į Kontrolės komitetą.

Taip pat byloje nustatytos aplinkybės paneigė teisinę galimybę tvirtinti, kad atsakovai, atlikdami Tarybos sprendime suformuluotame kaltinime nurodytus veiksmus, pažeidė Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalį ir tokiu būdu nevykdė Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostatos – pareigos deleguoti savo frakcijos atstovus į Kontrolės komitetą.

Be to, nebuvo individualizuota, kuriems konkrečiai atsakovams kilo pareiga būti Kontrolės komiteto nariais, o iš Vietos savivaldos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies neišplaukia imperatyvus įpareigojimas kiekvienam iš atsakovų būti Kontrolės komiteto nariu, dėl to šiuo atveju nebuvo pagrindo išvadai, jog kiekvienas atsakovas nevykdė Vietos savivaldos įstatymo 23 straipsnio 2 punkte numatytos tarybos nario pareigos būti vieno (be Kontrolės komiteto) komiteto nariu. Pareiškėjo išdėstytų aplinkybių kontekste LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat neturėjo pagrindo atsakovus pripažinti pažeidusius atsakingumo savivaldybės bendruomenei principą ar bendruosius savivaldybės tarybos nario statuso pagrindus, įtvirtintus Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

LVAT pateikė išvadą, kad atsakovai savo veiksmais (kiekvienas individualiai) nesulaužė priesaikos ir vykdė jiems įstatymuose nustatytus įgaliojimus.

2018 m. gegužės 30 d. išvada administracinėje byloje Nr. el-15-556/2018

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00017-2018-7

Procesinio sprendimo kategorija: 40, 58.3

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl drausminės nuobaudos skyrimo termino pagal Audito įstatymo redakciją, kurioje jis nebuvo numatytas

Byloje ginčas kilo dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymo, kuriuo auditorės pažymėjimo galiojimas sustabdytas iki 2016 m. birželio 1 d., audito įmonės UAB „Auditorių profesinė bendrija“ pažymėjimo galiojimas sustabdytas iki 2016 m. birželio 1 d., nurodyta audito įmonei UAB „Auditorių profesinė bendrija“ parengti priemonių, skirtų kokybės kontrolės sistemos trūkumams ištaisyti, planą ir ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 15 d. jį suderinti su Tarnyba, o šio plano įgyvendinimo įrodymus Lietuvos auditorių rūmams pateikti ne vėliau kaip iki 2016 m. gegužės 1 d.

Tiek skunde pirmosios instancijos teismui, tiek ir apeliaciniame skunde, be kita ko, buvo keliamas drausminės atsakomybės taikymo senaties termino klausimas.

Tarnybai priimant 2015 m. rugsėjo 29 d. įsakymą dėl drausminės nuobaudos paskyrimo, galiojo Audito įstatymo redakcija, kurioje nustatytas 7 metų drausminės nuobaudos skyrimo terminas. Drausminė

nuobauda pareiškėjams paskirta už veiksmus, padarytus 2011 m. vasario 11 d. ir 2012 m. balandžio 5 d. (audito išvadų parengimo datos), kuomet galiojo Audito įstatymo redakcija, nenumačiusi jokių drausminės nuobaudos skyrimo terminų. Pareiškėjai laikėsi pozicijos, kad senaties terminas praleistas, kadangi ginčui aktualiū metu galiojusiam Audito įstatymui nenumačius jokių drausminės atsakomybės taikymo senaties terminų, turėjo būti remiamasi LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014 m. balandžio 24 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-492/2014, kurioje sprendta, jog pagal analogiją turi būti vadovaujamosi Valstybės tarnybos įstatymu ir taikomas naikinamasis 3 metų nuobaudos skyrimo senaties terminas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsižvelgiant į oficialios konstitucinės doktrinos nuostatas, galutinai pašalinti teisės spragas (taip pat ir legislatyvinę omisiją) galima tik teisę kuriančioms institucijoms išleisus atitinkamus teisės aktus. Teismai to padaryti negali, jie gali žemesnės galios teisės aktuose esančias spragas užpildyti tik *ad hoc*, nes teismai vykdo teisingumą, bet nėra legislatyvinės institucijos (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 8 d. sprendimas). Atsižvelgiant į tai, nurodyta, jog administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-492/2014 suformuota praktika neturėtų būti traktuojama kaip galutinai pašalinusi Audito įstatymo, nenumačiusio drausminių nuobaudų skyrimo termino, spragą, kadangi pagal Konstituciją tokios galios yra suteiktos įstatymų leidėjui. Dėl to pareiškėjų teisinė padėtis nuobaudų skyrimo termino prasme negali būti lyginama pagal šioje byloje pateiktą normų taikymą ir aiškinimą. Taip pat administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-492/2014 priimtas sprendimas neturi teismo precedento galios, kadangi įstatymo spraga yra jau pašalinta, o tai eliminuoja galimybę pagal analogiją taikyti Valstybės tarnybos įstatymą.

Reikalavimas, kad senaties terminas (nuobaudos skyrimo terminas) būtų iš anksto apibrėžtas ir žinomas teisinių santykių subjektams, suponuoja tam tikrų lūkesčių susiformavimą. Nagrinėtu atveju drausmės pažeidimas padarytas 2011–2012 metais, administracinės jurisprudencijos nuostatos, kad turi būti taikomi Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti tarnybinių nuobaudų skyrimo terminai, suformuotos tik 2014 metais. Teisinis reguliavimas įtvirtinant 7 metų drausminės nuobaudos skyrimo terminą pakeistas 2015 m. balandžio 16 d. įstatymu, t. y. praėjus pakankamai neilgam laikotarpiui nuo minėtos administracinės bylos Nr. A⁴⁹²-492/2014 išnagrinėjimo. Todėl nebūtų pagrįsta ir protinga teigti, jog teisinių santykių subjektams galėjo susiformuoti lūkestis ir tikėjimasis, kad drausminės nuobaudos nebus skiriamos, praėjus Valstybės tarnybos įstatyme nustatytiems tarnybinių nuobaudų skyrimo terminams.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad Audito įstatymo 38 straipsnio 4 dalis (2015 m. gegužės 14 d. redakcija), kurioje nustatytas 7 metų drausminės nuobaudos taikymo senaties terminas, yra palankesnis pareiškėjų teisei padėčiai, lyginant su pareiškėjų veiksmų atlikimo metu galiojusiū Audito įstatymo (2008 m. liepos 3 d. ir 2011 m. lapkričio 17 d. redakcijos) 39 straipsniu, kadangi nustatydamas konkretų nuobaudų skyrimo terminą, įstatymų leidėjas eliminavo galimybę už audito metu padarytus teisės aktų pažeidimus teisei atsakomybėn auditorius ir / ar audito įmones traukti neribotą laiką.

Kitoje dalyje LVAT nutartimi byla grąžinta nagrinėti iš naujo, kadangi pirmosios instancijos teismo sprendimas iš esmės neatitiko ABTĮ (redakcija iki 2016 m. liepos 1 d.) 86 ir 87 straipsniuose nustatytų reikalavimų teismo sprendimui.

2018 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-90-756/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05108-2015-5

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

Dėl reikalavimo asmeniui kartu su skundu pateikti jo kopijas

Apžvelgiamoje byloje pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą laikė nepaduotu, konstatavęs, kad pareiškėjas nepašalino teismo nustatytų skundo trūkumų, t. y. aiškiai nesuformulavo skundo pagrindo bei nepateikė skundo kopijų.

Dėl skundo kopijų pateikimo LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad tai nėra esminė kliūtis priimti skundą, ypač atsižvelgiant į tai, kad teismas, nutartimi priėmęs skundą, viešojo administravimo subjektams (šiuo

atveju – Alytaus pataisos namams) išsiunčia skundo skaitmeninę kopiją elektroninių ryšių priemonėmis (per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą).

Dėl aiškiai nesuformuluoto skundo pagrindo LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas savo reikalavimą skunde suformulavo aiškiai. Pareiškėjas pakankamai aiškiai ir detalai įvardijo aplinkybes, iš kurių kildina neturtinės žalos atsiradimą, taip pat nurodė konkretų subjektą, kurio veiksmai (neveikimas), pareiškėjo nuomone, jam sukėlė neturtinę žalą. Be to, pareiškėjas įvardijo ir konkretų laikotarpį, iš kurio kildinamas neturtinės žalos atsiradimas.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-322-415/2018

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00156-2018-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.2; 43.3

[Prieiga internete](#)

Dėl Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus sprendimo apskundimo

Apžvelgiamoje byloje buvo tikrinamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti Lietuvos geležinkelių administracijos darbuotojų profesinės sąjungos (toliau – Profesinė sąjunga) skundą kaip nenagrinėtiną teismų šio įstatymo nustatyta tvarka (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.), teisėtumas ir pagrįstumas.

Iš Profesinės sąjungos pirmosios instancijos teismui paduoto skundo turinio buvo matyti, kad Profesinė sąjunga kelia Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Vilniaus skyriaus sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimą. Šiuo sprendimu VDI Vilniaus skyrius suteikė sutikimą nutraukti darbo sutartį su AB „Lietuvos geležinkeliai“ darbuotoja, kuri yra Profesinės sąjungos komiteto narė.

Darbuotojų atstovavimą darbdavio lygmeniu įgyvendinančių asmenų garantijas įtvirtina Darbo kodekso 168 straipsnis. Šio straipsnio 3 dalyje, be kita ko, nurodyta, kad darbuotojų atstovavimą įgyvendinantys asmenys laikotarpiu, kuriam jie išrinkti, ir 6 mėn. po jų kadencijos pabaigos negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia be Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įgalioto VDI teritorinio skyriaus vadovo sutikimo. Darbo kodekso 168 straipsnio 3 dalyje taip pat numatyta, kad VDI teritorinio skyriaus vadovo sprendimas gali būti skundžiamas ABTĮ nustatyta tvarka.

Kodifikuotame teisės akte esant įtvirtintai VDI teritorinio skyriaus vadovo sprendimų aiškiai apskundimo tvarkai, šių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo kontrolę priskiriant administracinių teismų kompetencijai, pirmosios instancijos teismas nutartyje klaidingai išaiškino, kad Profesinės sąjungos skundas nenagrinėtinas teismų ABTĮ nustatyta tvarka ir kad Profesinė sąjunga dėl minėto sprendimo panaikinimo gali kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, Profesinės sąjungos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. gegužės 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-337-415/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00805-2018-7

Procesinio sprendimo kategorija 43.3

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl teisės apskusti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimą, kuriuo paskirtas pareiškėjo išreikštos valios neatitinkantis advokatas

Apžvelgiamoje byloje buvo nagrinėjamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria pareiškėjo skundą atsisakyta priimti kaip nenagrinėtiną teisme (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.), teisėtumas ir pagrįstumas.

Byloje pareiškėjas UAB „Bankrotas LT“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – Tarnyba) 2018 m. kovo 9 d. raštą (toliau – Raštas), skundą

iš esmės grįsdamas aplinkybe, kad sprendimas paskirti A. C. pareiškėjo advokatu neatitinka pareiškėjo išreikštos valios (nes jis prašė paskirti gynėju A. Š.), sprendimas yra nemotyvuotas, todėl pažeidžia pareiškėjo interesus.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 18 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, nurodyta, kad sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priima tarnyba. <...> Tarnybos sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad nors pareiškėjas kreipėsi į teismą prašydamas panaikinti Tarnybos Raštą, tačiau iš pareiškėjo pateiktų į bylą procesinių dokumentų turinio matyti, jog šiuo konkrečiu atveju pareiškėjas nesutinka būtent su Tarnybos parinkto konkretaus advokato (A. C.) baudžiamojoje byloje kandidatūra, nes pageidavo kito advokato. Todėl, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas, akcentuodamas, kad pareiškėjas skundė Tarnybos Raštą, adresuotą teismui, o ne pareiškėjui, ir kuris yra informacinio, procedūrinio pobūdžio dokumentas, pats savaime nesukeliantis pareiškėjui teisinių pasekmių, pernelyg siaurai ir formaliai vertino pareiškėjo skundo dalyką ir jo reikalavimą grindžiančias aplinkybes.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pagal byloje pareiškėjo pateiktus duomenis, reikalavimo esmę bei nurodytą teisinį reguliavimą turi būti vertinama, jog pareiškėjas iš esmės skundžia ir kitą Tarnybos raštą pareiškėjui „Dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo“, kuris turi būti sistemškai vertinamas kartu su Tarnybos Raštu kaip vientisas sprendimas (Įstatymo 18 str. 2 d. prasme) parinkti kitą advokatą negu prašė pareiškėjas ir kuris gali būti skundžiamas ABTĮ nustatyta tvarka. Be to, pareiškėjas skunde pirmosios instancijos teismui nurodė, kad Tarnyba 2018 m. kovo 15 d. raštu informavo pareiškėją, kad jo gynėju centrinio koordinatoriaus funkcijas atliekantis asmuo parinko advokatą A. C., o ne advokatą A. Š., o pareiškėjui paprašius atsiųsti Tarnybos koordinatoriaus sprendimo kopiją, pareiškėjas gavo Raštą, kurį pareiškėjas suvokė kaip skųstiną sprendimą dėl advokato paskyrimo. Daryta išvada, kad pirmosios instancijos teismas neteisingai sprendė, jog pareiškėjo skundo objektas vertintinas kaip procedūrinio pobūdžio dokumentas, pats savaime nesukeliantis pareiškėjui teisinių pasekmių, nes priešingai – konkretaus advokato parinkimas sukelia jam teisines pasekmes (t. y. pareiškėjas kaip ginamasis turės bendradarbiauti su paskirtu gynėju, tarp jų vyks gynybos pozicijos derinimas, be to, gynėjas privalo būti lojalus ginamajam bei suinteresuotas užtikrinti tinkamą gynybą).

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjo UAB „Bankrotas LT“ skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. gegužės 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-383-261/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01094-2018-8

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl teismo teisės savo iniciatyva panaikinti pritaikytą reikalavimo užtikrinimo priemonę

Atskiraisiais skundais buvo skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutartys, kuriomis pirmiausia teismas savo iniciatyva panaikino pritaikytą reikalavimo užtikrinimo priemonę – laikinai sustabdyti ginčijamo įsakymo galiojimą (2018 m. sausio 12 d. nutartis), o po to netenkino pareiškėjos pakartotinio prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – laikinai sustabdyti ginčijamo įsakymo galiojimą (2018 m. vasario 7 d. nutartis).

Pareiškėja ginčija Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl vidutinės priežiūros skyrimo nepilnamečiui – išsiuntimo į vaikų socializacijos centrą vieneriems metams. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas pareiškėjos skundą, pritaikė jos prašomą reikalavimo užtikrinimo priemonę – laikinai iki sprendimo administracinėje byloje įsiteisėjimo dienos sustabdė ginčijamo įsakymo galiojimą. Pirmosios instancijos teismas 2018 m. sausio 12 d. sprendimu atmetė pareiškėjos skundą kaip nepagrįstą bei tos pačios dienos (2018 m. sausio 12 d.) viena iš skundžiamų nutarčių savo iniciatyva panaikino pritaikytą reikalavimo užtikrinimo priemonę – ginčijamo įsakymo galiojimo laikiną sustabdymą.

LVAT pažymėjo, kad teismas bet kurioje proceso stadijoje savo iniciatyva ar proceso dalyvių motyvuotu prašymu gali tiek pritaikyti reikalavimo užtikrinimo priemones, tiek ir priimti nutartį panaikinti reikalavimo užtikrinimą, todėl, pasikeitus faktinei situacijai, išlieka galimybė iš naujo įvertinti reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo būtinumą. Taigi teisės aktų nuostatos leidžia teismui savo iniciatyva bet kurioje proceso

stadijoje pakartotinai spręsti dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės pritaikymo, panaikinimo ar pakeitimo. Todėl pirmosios instancijos teismas po sprendimo priėmimo (arba tą pačią dieną prieš priimant sprendimą) savo iniciatyva turėjo teisę spręsti ir reikalavimo užtikrinimo priemonių panaikinimo klausimą.

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – ginčijamo įsakymo galiojimo laikino sustabdymo būtinumo byloje konstatuota, kad buvo būtina palikti galioti ginčijamą įsakymą, kadangi nenustatytas pagrindas sustabdyti jo galiojimą. Pareiškėja, tiek 2018 m. vasario 5 d. pakartotiniame prašyme taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę, tiek atskiruosiuose skunduose teigdama, jog reikalavimo užtikrinimo pagrindai nėra išnykę, situacija pasikeitė, savo teiginių jokiais įrodymais negrindė, nepateikė objektyvių duomenų, kaip pasikeitė situacija.

Pirmosios instancijos teismo nutartys paliktos nepakeistos.

2018 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-230-662/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01136-2017-4

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)

60. Procesu atnaujinimas administracinėje byloje

60.3. Procesu atnaujinimo pagrindai

60.3.9. Bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas

Dėl proceso atnaujinimo kylant abejonių dėl bylą nagrinėjusio teisėjo šališkumo objektyviu požiūriu

Apžvelgiamoje byloje išnagrinėtas atsakovo Šilutės rajono savivaldybės administracijos prašymas atnaujinti procesą administracinėje byloje pagal pareiškėjo UAB „Minijos nafta“ skundą atsakovui Šilutės rajono savivaldybės administracijai. Prašymas buvo grindžiamas argumentu, kad bylą išnagrinėjo šališka teisėja.

Byloje nustatyta, kad kitoje administracinėje byloje ši teisėja nurodė, kad jos sutuoktinis dirba UAB „Minijos nafta“. Ji administracinę bylą turės nagrinėti kolegijos sudėtyje kaip jos pirmininkė ir teisėja pranešėja. Bylos išsprendimas gali turėti reikšmingų materialinių teisinių pasekmių. Ji nėra suinteresuota bylos baigtimi, tačiau, siekdama pašalinti bet kokias abejones dėl savo nešališkumo, nusprendė nusišalinti nuo šios administracinės bylos nagrinėjimo.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju atsakovas nepateikė įrodymų, paneigiančių teisėjo asmeninio nešališkumo prezumpciją, todėl nebuvo pagrindo daryti išvadą, kad teisėja nagrinėtoje administracinėje byloje subjektyviu požiūriu galėjo būti šališka. Tačiau tai, kad teisėjos sutuoktinis yra UAB „Minijos nafta“ darbuotojas, yra aplinkybė, susijusi su objektyviu teisėjo nešališkumo aspektu. Objektyvusis teisėjo nešališkumas yra bet kokių prielaidų, sukeliančių abejonių dėl nešališkumo, nebuvimas. Situacija, kai bylą nagrinėjusios teisėjos sutuoktinis yra pareiškėjo darbuotojas, objektyviu aspektu gali kelti abejonių dėl teisėjos nešališkumo. Tokių abejonių buvimą patvirtina ir teisėjos sprendimas kitoje byloje tarp tų pačių ginčo šalių nusišalinti. Nors teisėjos sutuoktinis pareiškėjo interesų byloje negynė, tačiau LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad atsakovui, kuriam priimtas nepalankus pirmosios instancijos teismo sprendimas, aplinkybė dėl artimų teisėjos ir vieno bylos šalių darbuotojo ryšių gali kelti abejonių dėl teisėjos nešališkumo. Taigi objektyviu teisėjo nešališkumo aspektu šioje byloje nepritaikius teisėjos nušalinimo instituto, buvo pažeista atsakovo teisė į nešališką teismą.

Nutarta atnaujinti procesą administracinėje byloje ir administracinę bylą perduoti Regionų apygardos administraciniam teismui nagrinėti iš naujo.

2018 m. gegužės 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eP-18-1062/2018

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00532-2017-5

Procesinio sprendimo kategorija 60.3.9

[Prieiga internete](#)